

[Jørgen Jensen.]

den anden halvdel af lånebemyndigelsen på 500 mill. kroner. Den første halvdel vedrørende lån til elektricitetsværkerne skal jeg senere komme tilbage til. Når lovforslaget er vedtaget og finansministeren har udnyttet de foreliggende eller fremtidige lånemuligheder, får vi altså 250 mill. kroner i valutakassen. Vi ønsker i mit parti, at dette beløb skal betragtes som en styrkelse af de desværre meget beskedne reserver, vi i dag råder over; det er vel kun 650 mill. kroner; på torsdag er vi måske kommet ned på 600 mill. kroner, jeg ved det ikke. Men 850-900 mill. kroner i fremmed valuta svarer i hvert fald kun til ca. 3 ugers import. Altså, faresignalet er stadig væk højest, selv om vi vedtager dette lovforslag, og selv om vi får en kvart milliard mere i valuta i Holmens Kanal.

Jeg beder den høje regering helt se bort fra disse penge. Vi er stadig væk i farezonen, og undertræk tæller dér dobbelt. 250 mill. kr. i valuta betyder principielt også 250 mill. kr. i øget indenlandsk likviditet. Det er jo staten, der låner, og det kunne for den højtærede finansminister vel være noget fristende igen at trække disse penge ud af nationalbanken, men jeg beder om, at det ikke sker. Den styrkelse af valutalikviditeten, som her finder sted, må ikke omsættes til en større intern pengelikviditet. Efterhånden som lånene optages, bør finansministeriets konto i nationalbanken forbedres med tilsvarende beløb i danske penge. Regeringen må ikke lade sig friste til på grundlag af disse lån og den deraf følgende forbedring af mellemværendet med nationalbanken at føle sig mere velhavende og derefter stille imod endnu større offentlig økonomisk aktivitet end den, vi har i øjeblikket.

Under første behandling erklærede den højtærede finansminister, at der ikke forelå konkrete formål for den del af lånene, som ikke skal gå til elværkerne. Jo, der kan siges at være ét og oven i købet meget vigtigt formål, nemlig at holde denne valutaforstærkning i reserve. Mit parti har ikke givet tilslutning til udenlandske lån til støtte af øget forbrug af nogen som helst art her i landet. Det ville på en måde herefter være motiveret at kræve og foreskrive en direkte binding både af valutaprovenuet og af et

tilsvarende dansk kronebeløb. En sådan fremgangsmåde var jo god kutyme i 50'erne. Højtidelige og også indviklede formelle regler, betingelser og klausuler blev gennemført fra tid til anden efter den højere politiske reguladetris formler. Personlig tror jeg ikke, sådan noget nytter noget som helst. Det er ikke det formelle, men det reelle, der tæller, og jeg tillader mig derfor at sige endnu en gang: der skal ske en reel binding både af valutabeløbet og af kronebeløbet. Det er en styrkelse af reserverne, mit parti går med til.

Jeg kommer derefter til den halvdel af lånebemyndigelsen, som tænkes udnyttet til fordel for 6 danske elværker. Formålet med optagelsen af udenlandske lån, der muliggør en udbygning af elværkerne, må vi principielt acceptere som fornuftigt. Det er efterhånden blevet en nogenlunde fast regel, at elproduktionen og elforbruget fordobles over en 10 års periode. Erhvervene, de almindelige forbrugere og andre anvender stadig mere elektricitet. Værkerne må tilpasse sig herefter, og de bør naturligvis også føre en prispolitik, der muliggør en fortsat udvidelse, hvorimod tariffene til erhvervsformål ikke bør indeholde beskatningselementer.

Det er en kendsgerning, at en del af det materiel, der skal bruges til sådanne udvidelser, kun kan fremskaffes fra udlandet og derfor ubønhørligt stiller krav om valuta. Vi bøjer os derfor og erkender, at sådanne valutaudgifter, hvor ønskelige de end er, belaster den anstrengte valutastilling, hvorfor det i valutaknappe tider kan have sin rimelighed at søge at opnå visse udenlandske lån, som kan finansiere disse investeringer.

Jeg nærer alligevel en del betænkeligheder ved den sammenkædning, som i lovforslaget finder sted mellem Interbanklånet og statsudlånet på 250 mill. kr. til elværkerne. Jeg forstår selvfølgelig dels af lovforslagets bemærkninger, dels af den højtærede finansministers udtalelser her i salen og ved samråd i finansudvalget, at statsudlånet kun skal dække de investeringsomkostninger, elværkerne har i forbindelse med indkøb af udenlandsk materiel. På en måde er dette beroligende, idet elværkerne naturligt nok må underkaste sig de for alle danske erhvervsvirksomheder gældende vilkår for